

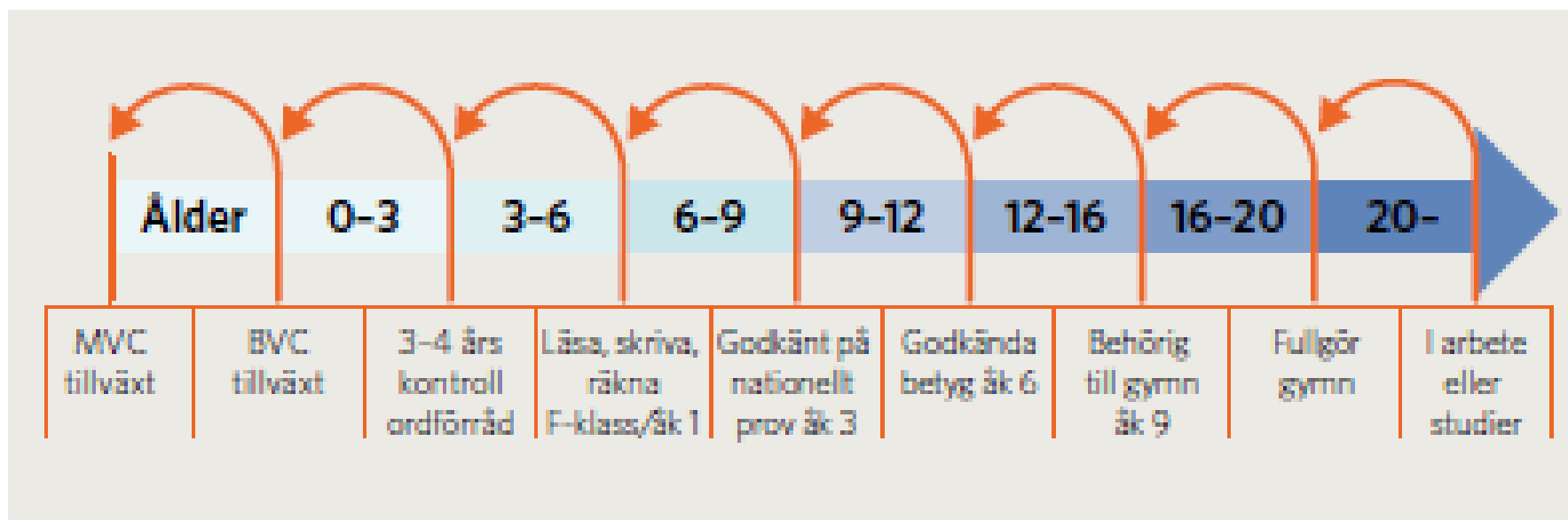
Politisk satsning på barnhälsovård förbättrar för de små barnen

-regeringen och SKL

Ulrika Vestin

Svenska och internationella
forskningsresultat och utvärderingar
visar att god hälsa och utbildning är
bland de viktigaste skyddsfaktorerna
för att må bra och klara sig bra
senare i livet

FIGUR 3. Mål och uppföljning av tidiga insatser

Kompensatoriska insatser behöver ges så tidigt som möjligt till de barn och unga som behöver det.

Källa:

Helhetsperspektiv på barns och ungas hälsa SKL rapport

Kommissionens huvudsakliga fokus ska vara hälsoskillnader mellan olika socioekonomiska grupper i samhället

Beslut vid regeringssammanträde den 4 juni 2015

SLUTBETÄNKANDE AV
KOMMISSIONEN FÖR
JÄMLIK HÄLSA

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR
SOU 2017:47

”En kommitté – en kommission för jämlik hälsa – ska lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. Kommissionens huvudsakliga fokus ska vara hälsoskillnader mellan olika socioekonomiska grupper i samhället.”

Varför är barnhälsovården viktig?

Mödrahälsovård, barnhälsovård och förskola är samhällsaktörer som har en viktig roll att **identifiera** barn och föräldrar som är i behov av extra stöd och kompenserande insatser.

Varför är barnhälsovården viktig?

Under ett barns första levnadsår är barnhälsovården en av få aktörer som har möjlighet att **tidigt uppmärksamma** eventuella behov av stödjande insatser till följd av psykosociala brister eller missförhållanden i familjen.

Varför är barnhälsovården viktig?

- Inom mödra- och barnhälsovården bedrivs ett grundläggande folkhälsoarbete.
- Mödra- och barnhälsovården har möjlighet att tidigt identifiera problem i barnens hälsa, utveckling och uppväxtmiljö
- En jämlik barnhälsovård är centralt för att nå en jämlik hälsa.

4.1.2 Inriktning för att skapa jämlika förutsättningar under det tidiga livet

Kommissionens bedömning:

Ojämlighet i livsvillkor och möjligheter mellan olika familjer bidrar till att barn har skilda förutsättningar att utvecklas under det tidiga livet. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa bör arbetet inriktas på att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor, så att alla barn får grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor. Viktiga förutsättningar för det är:

- en jämlik mödra- och barnhälsovård,
- en likvärdig förskola av hög kvalitet, *samt*
- metoder och medel som sätter barnets bästa i centrum.

Därför skrev SKL och staten en ökning om riktade ekonomiska medel...

Riktade statsbidrag

SKL överenskommelse med regeringen för att öka tillgängligheten i barnhälsovården

- En viktig del av satsningen handlar om samverkan mellan barnhälsovård, förebyggande socialtjänst och tandvård.

att...

...under 2018 öka tillgängligheten i barnhälsovården för grupper som har sämre hälsa och tandhälsa och lägre vaccinationstäckning, genom utökade hembesök eller annan uppsökande verksamhet i främst socioekonomiskt utsatta områden (åldersgrupp 0–6 år).

[...] den uppsökande verksamheten bör i möjligaste mån ske i samverkan med socialtjänst och vårdgivare inom tandvården.

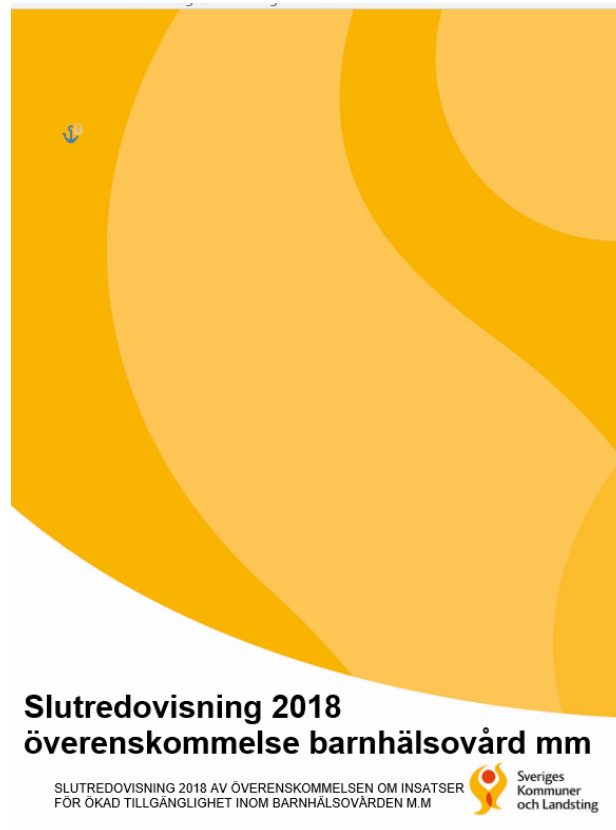
Uppsökande verksamhet och samverkan, för jämlik hälsa

Vad ska arbetet leda till?

- Barnhälsovården ska nå ut brett – nå fler barn och familjer i områden med socioekonomiska utmaningar, nå de med stora behov
- Ökad samverkan mellan BVC, socialtjänst och vårdgivare inom tandvården, för barnets bästa
- Minskade skillnader i hälsa och tandhälsa mellan olika grupper

Slutrapporten 2018 delrapport 2019

Delredovisning av överenskommelsen om insatser för ökad tillgänglighet inom barnhälsovården m.m.

I enlighet med överenskommelsen ska Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) inkomma med en delredovisning senast den 1 oktober 2019. Numreringen i nedanstående redovisning refererar till numreringen i överenskommelsen.

Samverkan BHV och socialtjänsten

- Överenskommelsen har lett till ökad samverkan och samarbete med socialtjänsten
 - Hembesöken
 - Fördjupade kontakter
- Inrätta familjecentraler
- Samverkan med kulturförvaltningen och kommunala bibliotek

hembesök

- ytterligare hembesök till alla familjer med barn som är 8 månader.
- Riktade hembesök med socialtjänst och förskola
- hembesök vid 15 månader i samverkan med folktandvården
 - utifrån en riskbedömning vid 10 månaders besöket
- förstärkt bemanningen på BVC för att kunna erbjuda hembesök enligt det nationella programmet
- Fem/sex hembesök tillsammans med socialtjänsten för alla som fått sitt första barn, eller första barn fött i Sverige
- Ökad ersättning för första hembesök till förstföderskor resp. omföderskor

Tillgängligheten i barnhälsovården har ökat genom

- utökade öppettider
- förstärkta personalresurser såväl på enheterna som på strategisk nivå
- utvecklat informationsmaterial
- enskilda hälsosamtal med den icke-födande föräldern
- ökad ersättning till hälsocentraler och BVC
- etablering av Familjecentraler
- utveckling av metoder för att identifiera psykosociala riskfaktorer
- riktade insatser till kommuner med högt CNI
- utökat antal föräldragrupper med tolk
- framtagande av metoder för stöd till barn med fetma.

Tillgängligheten i barnhälsovården har ökat genom

- införande av webbtidbokning,
- föräldragrupper för andragångsföräldrar
- inrättande av funktionsbrevlåda för samverkan mellan sjukvården och barnhälsovården
- hälsosamtal för 3-åringar och deras vårdnadshavare
- framtagande av lokala handlingsplaner
- Utvecklad ersättningsmodell som gör att de besök som sker genom omlistning, för nyanlända eller nyinflyttade har kunnat få ersättning för ett extra första besök utanför basprogrammet.
- Kompetensutveckling för personal

Vaccination

- Arbetet med att bevara den generellt höga vaccinationstäckningen pågår ständigt
- regionala uppföljningar identifierar områden där täckningen är lägre
- Riktade insatser har gjorts gentemot personal och föräldrar för att kunna öka vaccinationstäckningen där.
- Informationsträffar för föräldrar har genomförts.
- lokala flödesscheman utarbetats för bemötande/samtal med föräldrar om vaccination samt struktur för stöd till föräldrar som är tveksamma till vaccination

Tandvård- slutrapporten för 2018

- framtagande av rutiner kring information om kostvanor och munhygienvanor, samtalsrutiner och ett tydliggörande kring de olika aktörernas roll, uppdrag och ansvar.
- Med rutiner och gemensamma informationsmaterial, så som riskhandboken, mellan BHV och Folktandvården blir det lättare att fånga upp och sätta in insatser för barn med ökad risk för nedsatt tandhälsa till exempel genom att:
 - ta upp vikten av god tandhälsa i föräldrautbildningen och i föräldragruppsmöten
 - BVC -sköterskan tittar i munnen på alla barn vid 10-12 månader och vid behov skriver remiss till Folktandvården
 - utdelning av tandborste, tandkräm samt broschyr sker i samband med besök på BVC vid 6-8 månader
 - informera om tandhälsa vid första ordinarie hembesök
 - särskilt uppmärksamma barn som uteblir på besöken hos folktandvården

Tandvård - delrapport 2019

Samverkan med tandvården har utvecklats genom överenskommelsen

- en tandsköterska finns i väntrummet på BVC
- det finns ett direktnummer för BVC för att boka tandläkartid.
- fria tandborstar och tandkräm delas ut på BVC.
- Personal från tandvården med på ett eller flera hembesök.
- Gemensamma projekt mellan BVC och tandvården eller gemensamma utbildningsinsatser kring munhälsa samt barns utveckling.
- Folktandvården har även projekt kring insatser till småbarnsföräldrar med information om tandhälsa och tandborstning samt vad som förväntas vad gäller besök till tandläkare.
- Samverkan med förskolor kring tandborstning på förskolan för att riskgrupper ska få stöd och hjälp med att tandhälsan.

Tandvård

- särskilt uppmärksamma barn som uteblir på besöken hos folktandvården

Regeringsuppdrag till myndigheter

Socialstyrelsen

- följa, följa upp och analysera genomförandet, utgöra stöd.
- stödja implementeringen av nationella riktlinjer för prevention och förebyggande av ohälsosamma levnadsvanor.

Folkhälsomyndigheten

- följa arbetet, utgöra stöd i genomförandet

Socialstyrelsen

- ta fram en plan för genomförande av en utvärderingsbar pilotverksamhet om barnhälsovård

Folkhälsomyndigheten

- förstärka och utveckla arbetet med information och kommunikation om vaccinationer för barn
- Extra medel för uppdraget att följa och stödja överenskommelsearbetet

Ny strategi för förstärkt föräldraskapsstöd
(bl.a. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Länsstyrelserna)

Avstämningar med myndigheter och internt

Myndigheter

Regelbundna möten med
Socialstyrelsen
Folkhälsomyndigheten

Internt

– folkhälsa, jämställdhet, tandvård och social
barn- och ungdomsvård, samt för
överenskommelserna om förlossningsvård
och kvinnors hälsa respektive öppen förskola
för språk och integration.

De insatser som genomförs inom ramen för överenskommelsen ska bidra till huvudmännens långsiktiga utvecklingsarbete inom barnhälsovården

Tack

